

Dojazdy uczniów do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich

Sylwia Filas-Przybył
Tomasz Klimanek

Plan prezentacji

1. Wprowadzenie
2. Cele i zakres pracy
3. Metodyka badania
4. Wyniki badania
5. Zestawienie wyników badania z wybranymi rezultatami
wcześniejszych prób badawczych - komentarz
6. Podsumowanie

Wprowadzenie

- **Zjawisko dojazdów do szkół jako wyzwanie badawcze –miejsce i znaczenie w polityce spójności**
- **Wybrane badania poruszające problematykę dojazdów do szkół (po 2000 r.):**

Guzik R. (2003) *Przestrzenna dostępność szkolnictwa ponadpodstawowego,*

Bajerski A. (2010) *Organizacja przestrzenna i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej,*

Śleszyński P. (2011) *Znaczenie ośrodków miejskich oraz ich hierarchicznych powiązań dla regionalnego i lokalnego rozwoju ekonomicznego i społecznego Polski Wschodniej,*

Plaza M. (2012) *Powiązania w zakresie dojazdów do szkół [w:] Guzik, R. (red.) Czynniki i ograniczenia rozwoju miast województwa pomorskiego w świetle relacji przestrzennych i dostępności komunikacyjnej,*

Walaszek M. (2014) *Pochodzenie terytorialne uczniów szkół ponadgimnazjalnych jako kryterium delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia*

Wprowadzenie

- Wybrane badania – ciąg dalszy:

Guzik R. (2014) *Relacje przestrzenne komunikacji zbiorowej i indywidualnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna w kontekście mobilności miejskiej,*

Guzik R. (2014) *Dostępność komunikacyjna wybranych miast małopolski 2011-2020,*

Walaszek M. (2016) *Zasięg oddziaływania szkolnictwa ponadgimnazjalnego na przykładzie miasta Poznania,*

PODSUMOWANIE

Aspekt badań	Charakterystyka
Walor poznawczy	Bardzo wysoki
Etap zbieranie danych	Kwestionariusz ankietowy
Porównywalność przedmiotu badania	Inaczej określane zbiorowości w porównywanych badaniach
Porównywalność w czasie	Badania jednorazowe
Porównywalność w przestrzeni	Badania dotyczą wybranego województwa, MOFu, ośrodka miejskiego

Cele pracy

- 1. Zapewnienie (pozyskanie) danych o natężeniu i kierunkach przepływów uczniów do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich.**
- 2. Dostarczenie informacji o dojazdach uczniów do szkół niezbędnych dla:**
  - prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego,
  - delimitacji przestrzeni,
  - ustalania rozwiązań transportowych.

Zakres pracy

1. Zakres podmiotowy i czasowy:

- uczniowie szkół rozpatrywani pod kątem ich miejsca zamieszkania i miejsca pobierania nauki w roku szkolnym 2017/2018.

2. Zakres przedmiotowy:

- dane w przekroju gminnym, tj. według gminy zamieszkania ucznia i gminy miejsca pobierania przez niego nauki. Klasyfikacja szkół - podział na szkoły dla dzieci i młodzieży (podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne) oraz szkoły dla dorosłych.

3. Zakres terytorialny:

- miasta wojewódzkie, do których przyjeżdżali uczniowie oraz gminy, w których znajdowało się ich miejsce zamieszkania.

Metodyka badania

I. Źródła danych

- 1. Do ustalenia zbiorowości uczniów przyjeżdżających do szkół wykorzystano dane udostępnione przez Ministerstwo Edukacji Narodowej z Systemu Informacji Oświatowej (SIO):**
  - Bazę Systemu Informacji Oświatowej za rok szkolny 2017/2018 (Baza SIO 2018),
  - Bazę Systemu Informacji Oświatowej za rok szkolny 2016/2017 (Baza SIO 2017).

- 2. Do oceny spełnienia kryteriów dokładności wyników wykorzystano Bank Danych Lokalnych.**

Metodyka badania

II. Prace na Bazie SIO 2018

- 1. Analiza Bazy SIO 2018 pod kątem jakości danych w niej zawartych.**
- 2. Ograniczenie liczby zmiennych w realizacji badania.**
- 3. Deduplikacja zbioru w celu uzyskania zbioru unikatowego.**
- 4. Imputacja braków danych – uzupełnienie brakujących adresów zamieszkania ucznia na podstawie BAZY SIO 2017.**

Metodyka badania

III. Etapy opracowania danych

1. **Ustalenie populacji uczniów uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz uczniów szkół dla dorosłych.**
2. **Wygenerowanie zbiorowości uczniów szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich.**
3. **Ustalenie populacji uczniów przyjeżdżających do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich zgodnie z przyjętą definicją.**

Uczniowie przyjeżdżający do szkół - to uczniowie mieszkający w gminie innej niż ta, w której znajdowała się szkoła, do której uczęszczali, z wyjątkiem korzystających z internatu.

Metodyka badania

IV. Postępowanie analityczne

- 1. Analizie poddano zbiorowość uczniów przyjeżdżających do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich z innych gmin w kraju.**
- 2. Konstrukcja macierzy dojazdów do szkół.**
- 3. Absolutne i względne miary natężenia dojazdów do szkół.**
- 4. Graficzna prezentacja wyników analizy.**

Produkty pracy badawczej

Raport końcowy zawierający m.in. syntezę zrealizowanej pracy badawczej, wyniki badania dla poszczególnych miast wojewódzkich, opis metodologii badania, ocenę spełnienia kryteriów jakości otrzymanych wyników oraz perspektywy dalszych badań ze szczególnym podkreśleniem konieczności kontynuacji badań dojazdów do szkół, a także kierunków działań na rzecz polepszenia jakości badań.

Macierz przepływów zawierająca informację o gminie zamieszkania ucznia oraz o gminie, do której przyjeżdżał w celu pobierania nauki.

Streszczenie raportu końcowego w języku nietechnicznym zawierające opis przeprowadzonych prac.

Prezentacja wyników badania

MACIERZ PRZEPIŁYWÓW

RAPORT

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
STATISTICS POLAND

Raport końcowy
Final report

Prace studialne
Research studies

Dojazdy uczniów do szkół zlokalizowanych
w miastach wojewódzkich
Students commuting to schools located in provincial cities

Warszawa 2018
Warsaw 2018

	A	B	C	D	E	F
1	Kod TERYT gminy szkoły	Nazwa gminy szkoły	Kod TERYT gminy zamieszkania ucznia	Nazwa gminy zamieszkania ucznia	Typ szkoły	Liczba osób
2	0264011	M. Wrocław	0214011	Oleśnica	podstawowe	16
3	0264011	M. Wrocław	0214062	Oleśnica	podstawowe	12
4	0264011	M. Wrocław	0215033	Jelcz-Laskowice	podstawowe	18
5	0264011	M. Wrocław	0215042	Oława	podstawowe	12
6	0264011	M. Wrocław	0218032	Miękinia	podstawowe	192
7	0264011	M. Wrocław	0220013	Oborniki Śląskie	podstawowe	35
8	0264011	M. Wrocław	0220033	Trzebnica	podstawowe	11
9	0264011	M. Wrocław	0220042	Wisznia Mała	podstawowe	91
10	0264011	M. Wrocław	0223012	Czernica	podstawowe	187
11	0264011	M. Wrocław	0223022	Długoleka	podstawowe	354
12	0264011	M. Wrocław	0223043	Kąty Wrocławskie	podstawowe	189
13	0264011	M. Wrocław	0223052	Kobierzyce	podstawowe	225
14	0264011	M. Wrocław	0223083	Siechnice	podstawowe	156
15	0264011	M. Wrocław	0223092	Zórawina	podstawowe	98

RAPORT NIETECHNICZNY

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Streszczenie w języku nietechnicznym raportu końcowego z realizacji pracy badawczej

Dojazdy uczniów do szkół zlokalizowanych
w miastach wojewódzkich

Praca realizowana w ramach projektu „Statystyka dla polityki spójności. Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014 - 2020 oraz programowania i monitorowania polityki spójności po 2020 roku”

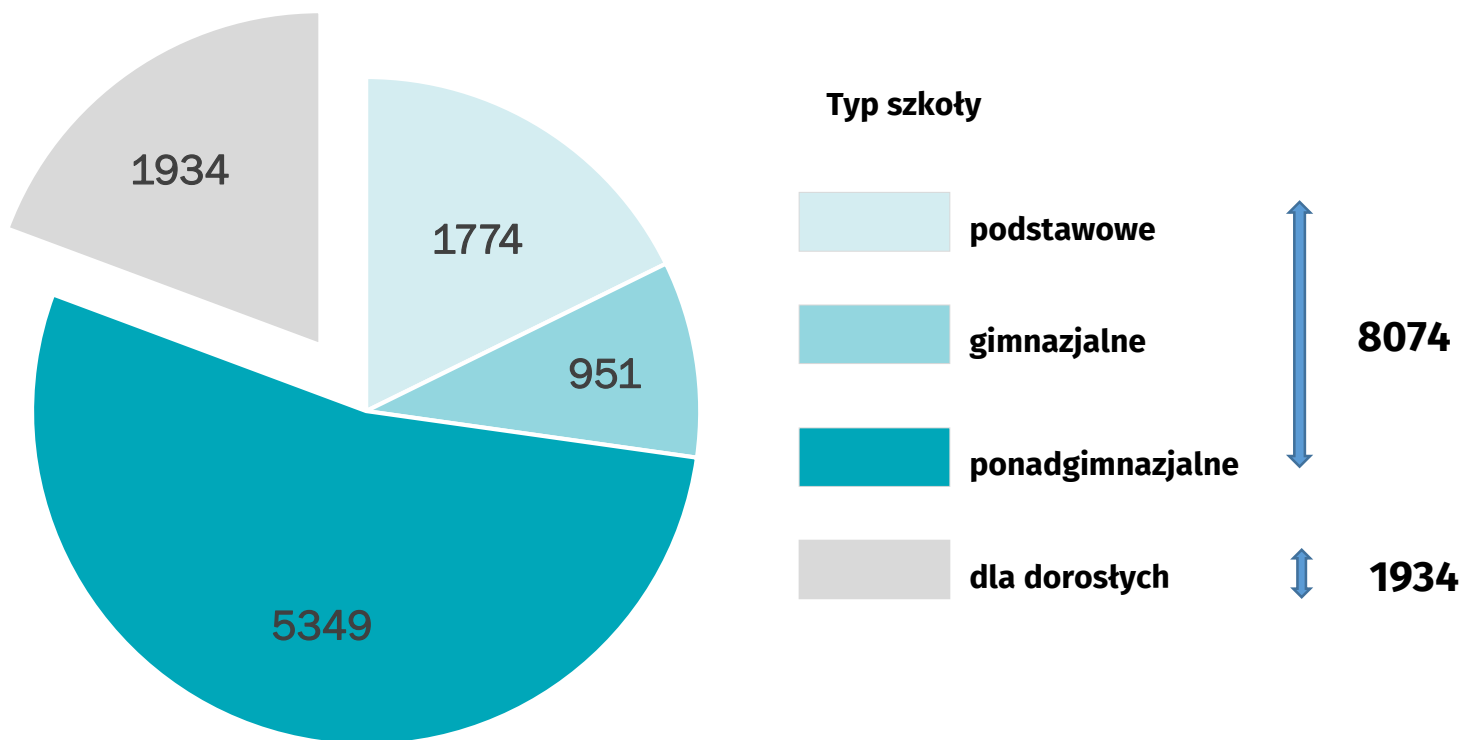
Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS

Jachranka 81 k/Warszawy, 05-140 Serock
jachranka@stat.gov.pl
cbies.stat.gov.pl

Warszawa 2018

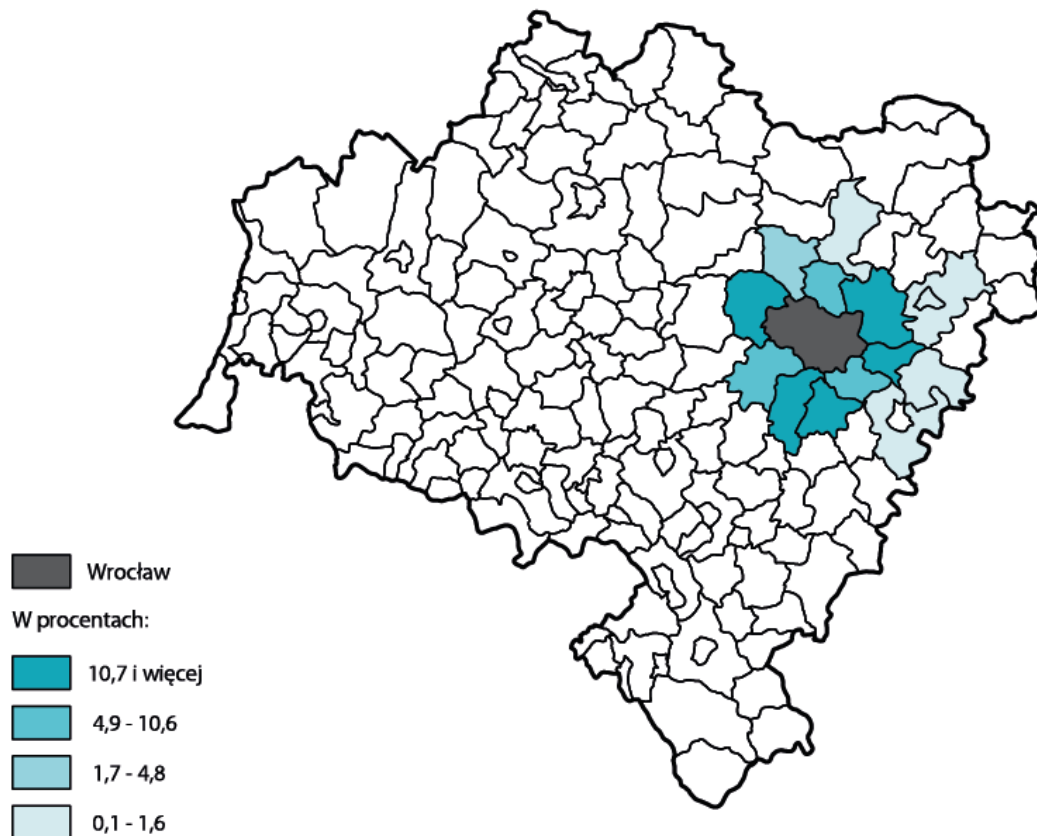
Wyniki badania - WROCŁAW

Przyjeżdżający do szkół przeznaczonych dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych

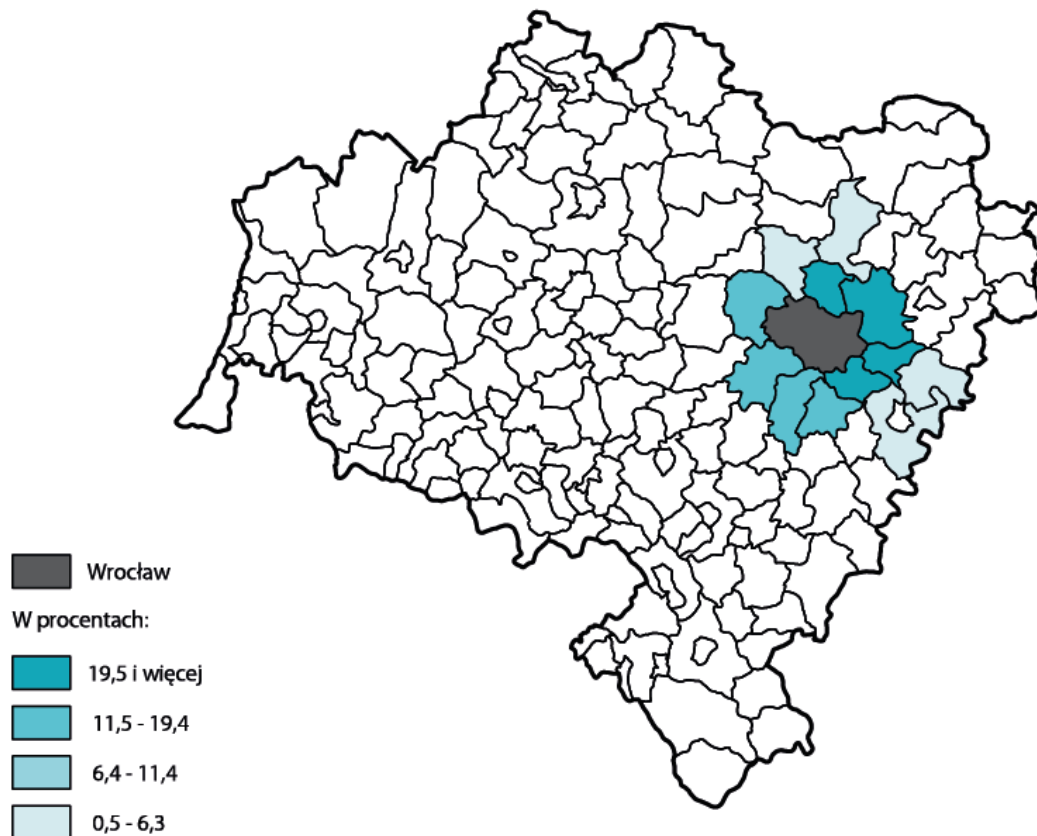
Wyniki badania - WROCŁAW

Udział przyjeżdżających do szkół podstawowych
we Wrocławiu w liczbie ludności w wieku 7-13 lat
w gminie zamieszkania w 2018 r.

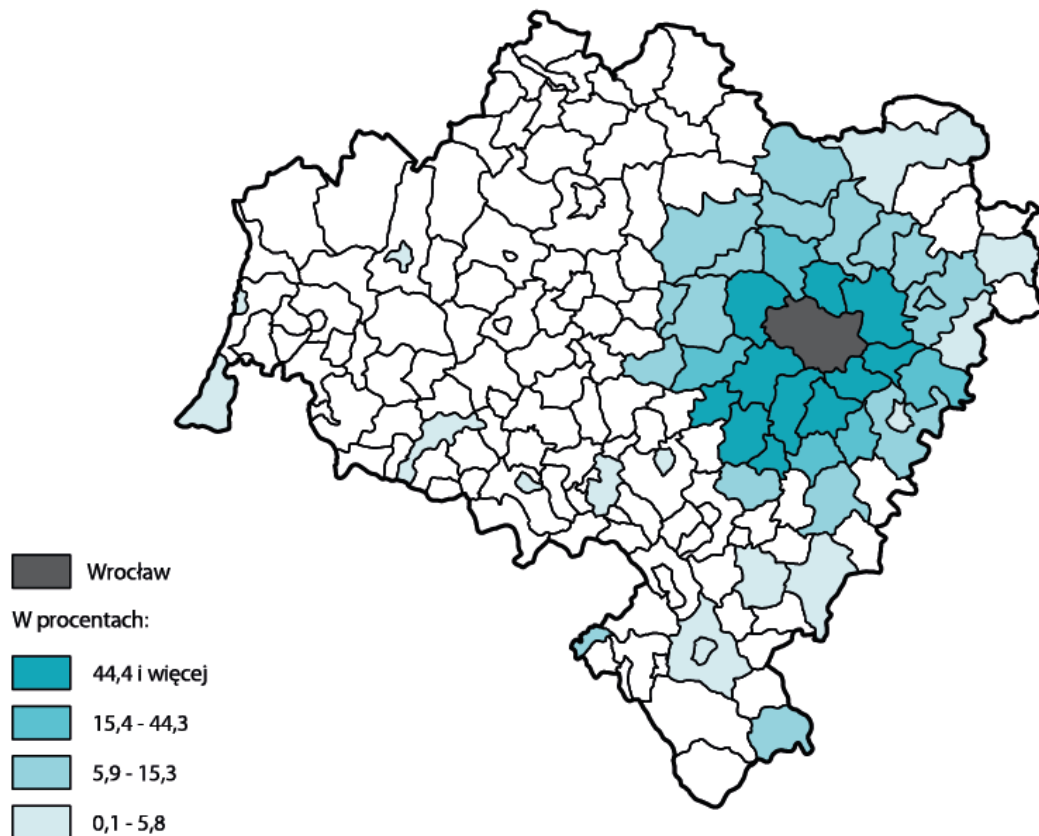
Wyniki badania - WROCŁAW

**Udział przyjeżdżających do gimnazjów we Wrocławiu
w liczbie ludności w wieku 14-15 lat w gminie
zamieszkania w 2018 r.**

Wyniki badania - WROCŁAW

**Udział przyjeżdżających do szkół
ponadgimnazjalnych we Wrocławiu w liczbie ludności
w wieku 16-18 lat w gminie zamieszkania w 2018 r.**

Wyniki badania - WROCŁAW

Gminy województwa dolnośląskiego z największą liczbą przyjeżdżających do szkół ponadgimnazjalnych we Wrocławiu w 2018 r.

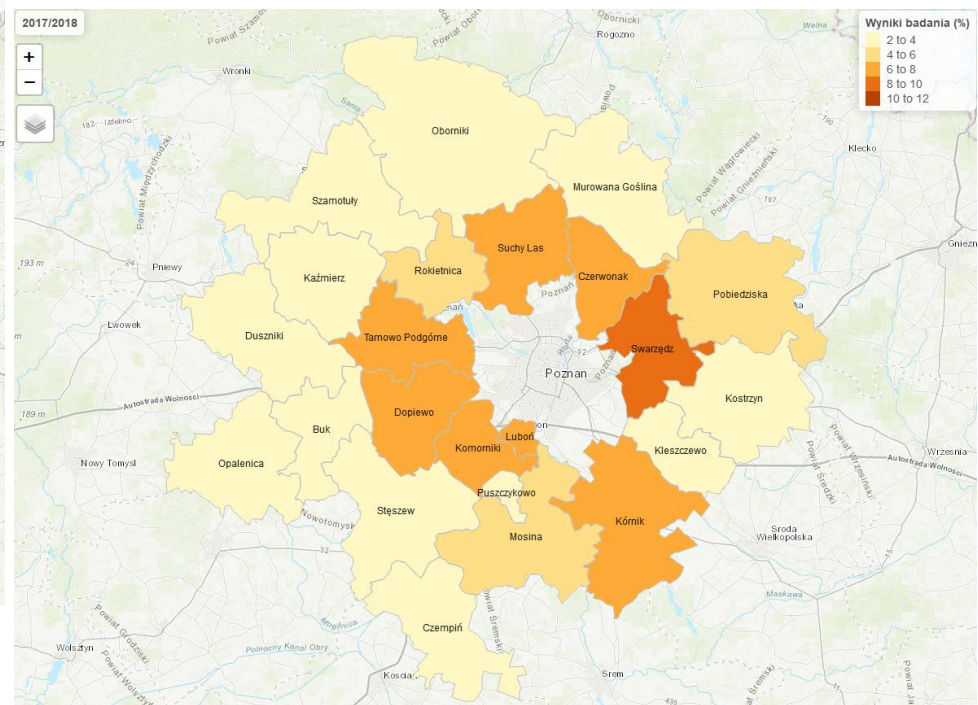
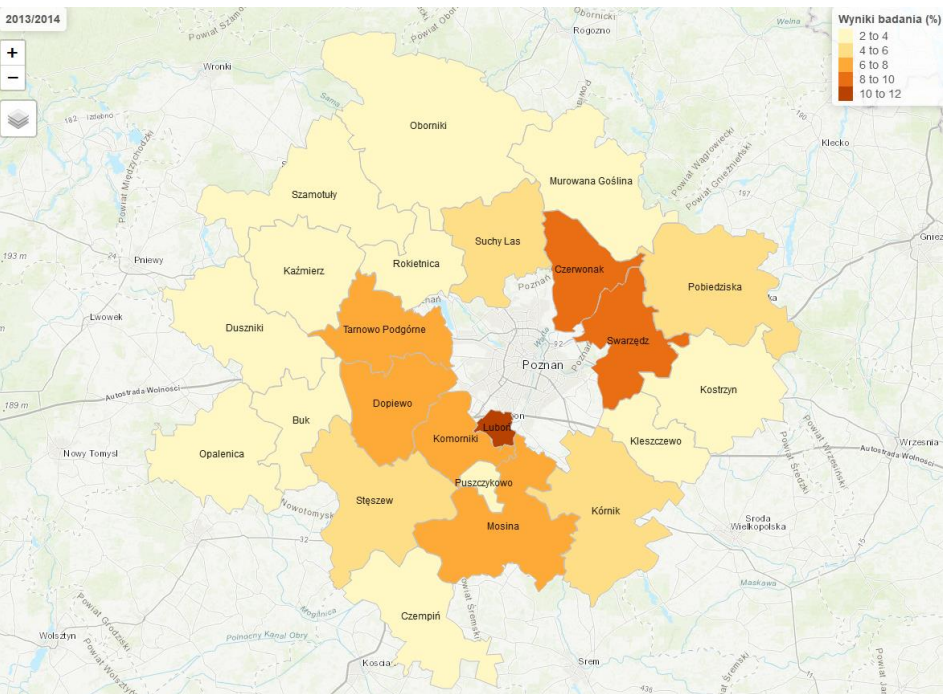
Kod terytorialny	Gmina	Liczba przyjeżdżających
0223022	Długołęka	609
0223043	Kąty Wrocławskie	437
0223083	Siechnice	403
0223052	Kobierzyce	399
0218032	Miękinia	306

Gminy województwa dolnośląskiego z największą liczbą przyjeżdżających do gimnazjów we Wrocławiu w 2018 r.

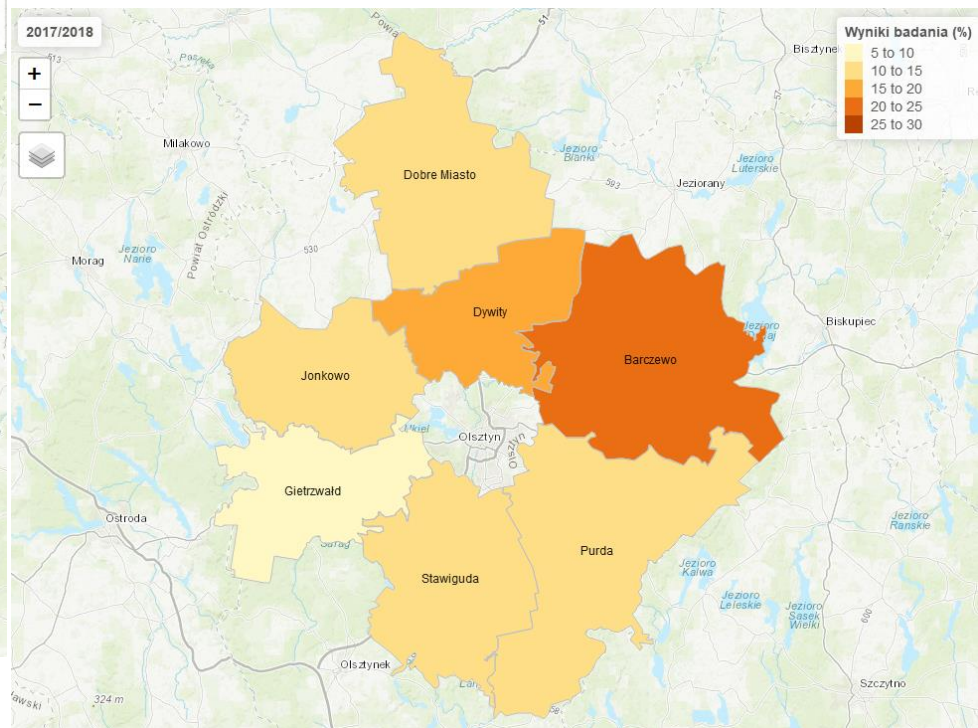
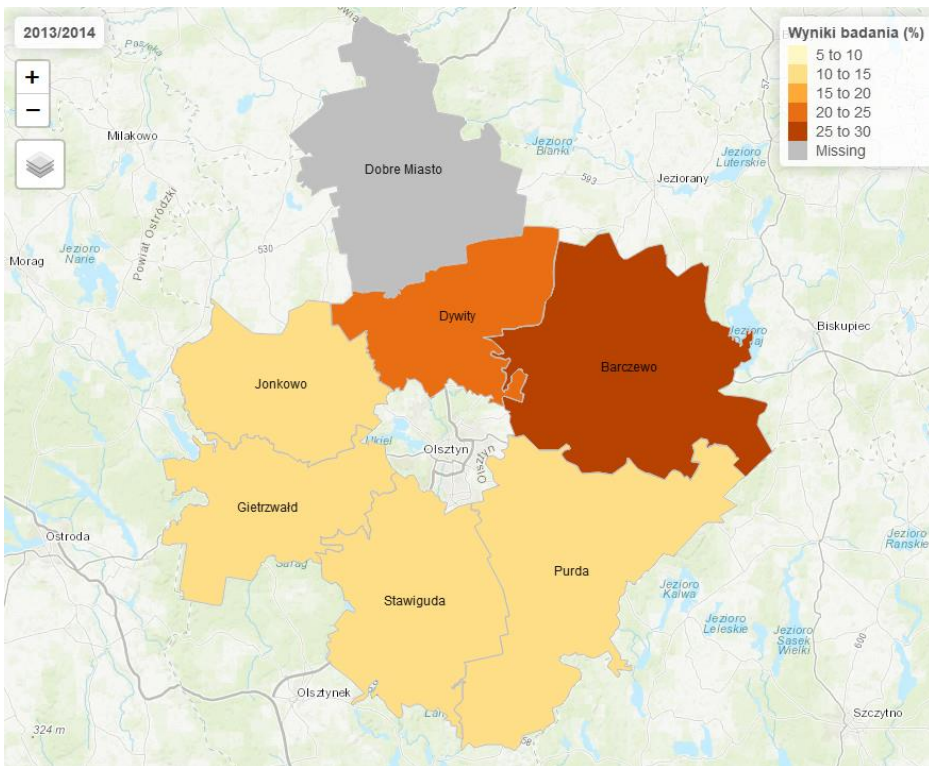
Kod terytorialny	Gmina	Liczba przyjeżdżających
0223022	Długołęka	170
0223083	Siechnice	105
0223052	Kobierzyce	79
0223043	Kąty Wrocławskie	76
0223012	Czernica	68

Zestawienie wyników badania z wybranymi rezultatami wcześniejszych prób badawczych - komentarz

Względne strumienie (najliczniejsze) dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych w Poznaniu w badaniach 2013/2014 i 2017/2018

Względne strumienie (najliczniejsze) dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych w Olsztynie w badaniach 2013/2014 i 2017/2018

Zestawienie wyników badania z wybranymi rezultatami wcześniejszych prób badawczych – uwagi ogólne

Nie można bezpośrednio porównać bezwzględnych wielkości strumieni dojazdów do szkół w przedstawionych wyżej badaniach. Powody:

- inny okres objęty badaniem,
- odmienna metodologia prowadzenia badań,
- proces przechodzenia do nowej wersji systemu informatycznego,
- inny zakres przedmiotowy i przestrzenny badań,
- zmiany infrastrukturalne, w tym także związane z reformą oświatową,
- zmiany demograficzne.

Zestawienie wyników badania z wybranymi rezultatami wcześniejszych prób badawczych – uwagi szczegółowe

Podkreślenia wymagają zwłaszcza:

- porównywalność strumieni w ujęciu względnym,
- podobne prawidłowości, w przestrzennym rozkładzie strumienia dojazdów do szkół (wartości mierników zgodności struktur przekraczają 90%: 92,4% dla Poznania i 96,7% dla Olsztyna),
- hipoteza dotycząca proporcjonalnego rozkładu systematycznych błędów związanych z „pokryciem rejestrów”,
- zachowanie zasadniczego uporządkowania (rankingu) gmin ze względu na wielkość strumieni,
- wpływ czynników infrastrukturalnych (nowa placówka w Barczewie),
- potencjalny wpływ procesów demograficznych (zmiany liczby ludności w wieku 16-19 lat w porównywanych okresach).

Podsumowanie

1. Walory przeprowadzonego badania

- Innowacyjne wykorzystanie rejestru administracyjnego SIO/SIO2;
- Ekonomia prowadzenia badań – statystyka publiczna, jako *producent* macierzy dojazdów do szkół;
- Spójna metodologia dla całego kraju i typów szkół kształcących dzieci i młodzież;
- Szczegółowość danych.

2. Wyzwania

- Uzupelnienie macierzy dojazdów o wiarygodne oszacowania czasu i odległości (drogowej, kolejowej) przejazdu do szkoły;
- Możliwość prowadzenia badań co roku – wprowadzenie jako stałych badań do PBSSP.

3. Rekomendacje

- Kontynuacja dotychczasowej współpracy partnerskiej MEN i statystyki publicznej w kontekście prowadzenia dalszych prac;
- Dostępność zbiorów nowego SIO (SIO2);
- Troska gestora – Ministerstwa Edukacji Narodowej o wysoką jakość i kompletność zbiorów danych.

Zespół autorski

Krzysztof Basarbowicz, Sylwia Filas-Przybył,
Maciej Kaźmierczak, Tomasz Klimanek,
Jacek Kowalewski, Kazimierz Kruszka,
Dawid Pawlikowski, Karina Pokrywka,
Dorota Stachowiak, Małgorzata Stawikowska

Tłumaczenie

Grzegorz Grygiel

Zespół autorski wyraża serdeczne podziękowania pracownikom Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym oraz Centrum Informatycznego Edukacji Ministerstwa Edukacji Narodowej w osobach Beaty Gronosz - Naczelnika Wydziału Statystyki oraz Małgorzaty Stępińskiej-Mogiły - Zastępcy Kierownika w Zakładzie Programowania i Projektowania, bez zaangażowania i merytorycznego wsparcia których niniejsza praca badawcza nie byłaby możliwa.

Literatura

- 1. Bajerski A. (2011), *Organizacja przestrzenna i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej*. Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej. Nr 14.
- 2. Bul R., Walaszek M. (2015), *Dojazdy do pracy i szkół jako podstawowe kryterium delimitacji obszarów funkcjonalnych miast*, *Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna*.
- 3. Guzik R. (2003), *Interpretacja przestrzennej dostępności szkół ponadpodstawowych w oparciu o metodę ilorazu potencjału*, [w:] Rogacki H. (red.), *Problemy interpretacji wyników metod badawczych stosowanych w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej*, Wydawnictwo Naukowe Bogucki, Poznań.
- 4. Guzik R. i in. (2014), *Dostępność komunikacyjna wybranych miast małopolski 2011-2020, Raport z badania dostępności w 2016 roku wraz z prognozą dostępności w latach 2020 i 2023*, Raport opracowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Kraków 2014
- 5. Guzik R. i in. (2014), *Relacje przestrzenne komunikacji zbiorowej i indywidualnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna w kontekście mobilności miejskiej*, Raport końcowy wraz z raportem metodologicznym. Projekt zlecony przez Gminę Olsztyn – Urząd Miasta Olsztyna

Literatura

- 6. Plaza M. (2012), *Powiązania w zakresie dojazdów do szkół*, [w:] R. Guzik (red.), Czynniki i ograniczenia rozwoju miast województwa pomorskiego w świetle relacji przestrzennych i dostępności komunikacyjnej. UMWP, Gdańsk.
- 7. Śleszyński P. i in. (2011), *Znaczenie ośrodków miejskich oraz ich hierarchicznych powiązań dla regionalnego i lokalnego rozwoju ekonomicznego i społecznego Polski Wschodniej*, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- 8. Walaszek M. (2014), *Pochodzenie terytorialne uczniów szkół ponadgimnazjalnych jako kryterium delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia*, Przegląd Badań Edukacyjnych nr 18 (1/2014), s. 37–56, Toruń
- 9. Walaszek M. (2016), *Zasięg oddziaływania szkolnictwa ponadgimnazjalnego na przykładzie miasta Poznania*, Studia Oeconomica Posnaniensia, vol4. no.6, Poznań.
- 10. *Dojazdy do pracy w Polsce. Terytorialna identyfikacja przepływów ludności związanych z zatrudnieniem w 2011 r.*, Poznań 2010.
- 11. *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011*, Warszawa 2014.
- 12. *Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013.

Dziękujemy za uwagę

S.Filas@stat.gov.pl

T.Klimanek@stat.gov.pl